

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення виконання покарання у виді штрафу та громадських робіт (реєстр. № 9149 від 27 березня 2023 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 28 березня 2023 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 31 серпня – 01 вересня 2023 року (протокол № 138) проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення виконання покарання у виді штрафу та громадських робіт (реєстр. № 9149 від 27 березня 2023 року), поданий Кабінетом Міністрів України (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту метою його прийняття є вдосконалення національного законодавства у частині виконання покарань у виді штрафу та громадських робіт.

Для досягнення зазначеної мети Законопроектом пропонується внести зміни до Кримінально-виконавчого кодексу України та законів України «Про пробацію», «Про виконавче провадження». Зокрема, пропонується доповнити Кримінально-виконавчий кодекс України (далі – КВК) статтею 13¹, згідно із положень якої засуджені до покарань у виді штрафу, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт та звільнені від відбування покарання з випробуванням сплачують витрати, пов'язані з виконанням судового рішення. Пропонується встановити, що максимальний розмір витрат, пов'язаних з виконанням судового рішення, не може перевищувати 50 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, а також що розмір та види витрат, пов'язаних з виконанням судового рішення, порядок їх сплати встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та пробації. Також Законопроектом передбачено внесення змін до статті 26 КВК, згідно із якими, поміж іншого, запропоновано залучення органів державної виконавчої служби для примусового стягнення штрафу у випадку його несплати засудженим та ініціювання заміни штрафу іншим видом покарання лише у разі,

якщо стягнути штраф неможливо у зв'язку з відсутністю майна та коштів у боржника. Змінами до статті 36 КВК пропонується передбачити можливість включення до переліку об'єктів, на яких засуджені відбувають громадські роботи, підприємств, установ, організацій будь-якої форми власності, окрім приватної. Згідно із змінами до статті 38 КВК пропонується збільшити верхню межу односторонньої норми виконання покарання у виді громадських робіт до восьми годин. При цьому передбачено встановлення графіку щоденного виходу на роботу засудженого встановлюється власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом за місцем відбування покарання разом із засудженим з урахуванням часу роботи (навчання) засудженого на основній роботі та режиму роботи підприємства, установи, організації за місцем відбування покарання.

Також Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про пробацію» в частині доповнення переліку покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, на які поширюється пробація, покаранням у виді штрафу. Згідно із змінами до статті 15 Закону України «Про виконавче провадження» пропонується визначити уповноважений орган з питань пробації стягувачем за рішеннями, прийнятими у кримінальних провадженнях, якими призначено покарання у виді штрафу.

Розглядаючи Законопроект, Комітет з питань правової політики виходить з такого.

Конституцією України визначено, що Україна є демократична, соціальна, правова держава (стаття 1); людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (частина перша статті 3); органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19); права і свободи людини і громадянина захищаються судом (частина перша статті 55) суд ухвалює рішення іменем України; судові рішення є обов'язковим до виконання; держава забезпечує виконання судового рішення у визначеному законом порядку (частина перша та друга статті 129¹).

Організація і діяльність органів і установ виконання покарань, порядок виконання судових рішень визначається виключно законами України, а Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, до повноважень якого належить прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85, пункт 14 частини першої статті 92, Конституції України).

Згідно із частиною третьою статті 63 Конституції України засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Відповідно до частин першої та третьої статті 43 Конституції України кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується; не вважається примусовою працею військова або альтернативна (невійськова) служба, а також робота чи

служба, яка виконується особою за вироком чи іншим рішенням суду або відповідно до законів про воєнний і про надзвичайний стан .

Держава поважає і охороняє права, свободи і законні інтереси засуджених, забезпечує необхідні умови для їх виправлення і ресоціалізації, соціальну і правову захищеність та їх особисту безпеку (частини перша статті 7 Кримінально-виконавчого кодексу України).

Метою пробації є забезпечення безпеки суспільства шляхом виправлення засуджених, запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень та забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинувачених, з метою прийняття судом рішення про міру їхньої відповідальності (стаття 4 Закону України «Про пробацію»).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило зауваження до положень Законопроекту (листи від 19 червня 2023 року № 16/03-2023/131870).

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету за результатами розгляду Законопроекту на своєму засіданні 8 червня 2023 року (протокол № 157) повідомив, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення виконання покарання у виді штрафу та громадських робіт за реєстр. № 9149 матиме вплив на показники державного бюджету (може призвести до збільшення надходжень спеціального фонду від власних надходжень органів пробації та відповідно витрат на забезпечення діяльності таких органів). У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності у терміни, визначені автором законопроекту.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу, розглянувши на своєму засіданні 29 травня 2023 року проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення виконання покарання у виді штрафу та громадських робіт (реєстр. № 9149), визнав його положення такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини за результатами опрацювання Законопроекту повідомив про його підтримку (лист від 29 березня 2023 року № 2817.2/23/43.3).

Врахувавши вищевикладене та обговоривши законопроекти, відповідно до статей 93, 111 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення виконання покарання у виді штрафу та громадських робіт (реєстр. № 9149 від 27 березня 2023 року), поданий Кабінетом Міністрів України, та за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету з питань

діяльності органів юстиції, органів виконання покарань та пробації Фріс Ігоря Павловича.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Маслов Денис Вячеславович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000005D153100E534B400
Дійсний до: 08.03.2025 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-26/03-2023/191051 від 01.09.2023

1301992